

Kokeillen kohti arjen viisaampaa liikkumista

LOPPURAPORTTI

OSAHANKE 1

yhteishankkeessa

Tulevaisuuden viisaat liikkujat Keski-Suomessa

Osa-aluevastaava: JAPA ry

1.1.2018 - 31.12.2018

Keskeiset toimenpiteet ja tulokset

Keski-Suomi -kiertueen jatkaminen ja osallistuminen muuhun maakunnalliseen toimintaan

- JAPA ry osallistui kesätahtumiin Muuramessa, Saarijärvellä ja Keuruulla, JYPS oli mukana Keuruulla
 - Sähköpyörien esittely ja kokeilumahdollisuuksista tiedottaminen
 - Kiinnostusta pyörien kokeiluun oli mukavasti, helteinen sää hieman rajoitti innokkuutta
 - Oman pyörän jälkisähköistäminen kiinnosti ihmisiä
- Kesätahtumissa tavoitettiin paljon ihmisiä ja keskustelua sähköpyöristä ja -pyöräilystä syntyi runsaasti
- Markkinoilla toteutetun kyselyn perusteella kunnissa ollaan kiinnostuneita lainaamotyyppisestä toiminnasta ja eniten lainattaisiin sähköavusteisia polkupyöriä. Toteuttajaksi lainaamolle ehdotettiin pääasiassa kuntaa.

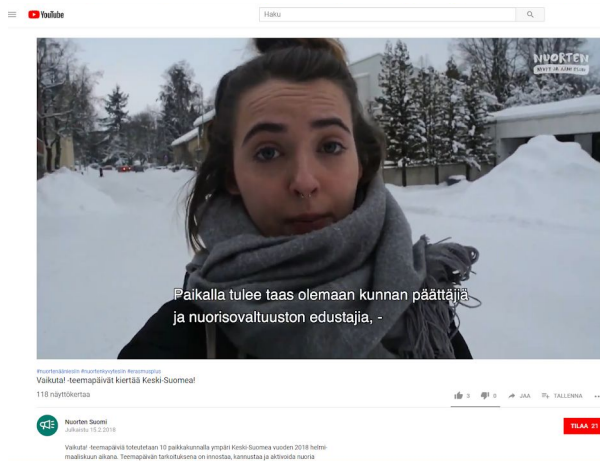
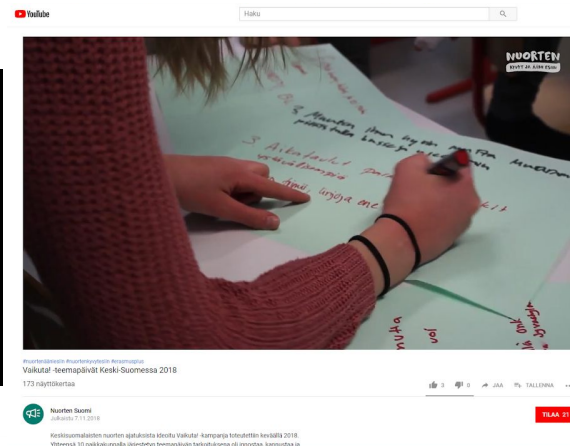
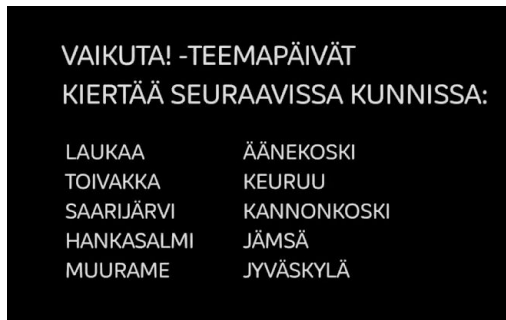
“Lainaamo on erinomainen idea!”

“Sähköpyöräily on tulevaisuutta ja tulee lisääntymään huimasti.”

Keski-Suomi -kiertueen jatkaminen ja osallistuminen muuhun maakunnalliseen toimintaan

Nuoret tulevaisuuden liikkujina

- Vaikuta päivät:
<https://www.youtube.com/watch?v=rEkHu7tq5Ww&t=28s>
- Tuloksena Maakunnallisen nuorisvaltuuston kannanotto joukkoliikenteestä:
[https://www.keskisuomi.fi/filebank/25626-Manun_1_kausunto_julkisen_liikenteen_jarjestamisesta_\(003\).pdf](https://www.keskisuomi.fi/filebank/25626-Manun_1_kausunto_julkisen_liikenteen_jarjestamisesta_(003).pdf)
- Sähköpyörät osana kaksipyöräisnäyttelyä Toukofesteillä mopojen ja moottoripyörien rinnalla
- Suunnitelmat laajentaa yhteistyötä 2019

Liikkeelle lasten kanssa -kampanja

- Yhteistyö erilaisten lastenkulttuuriin liittyvien tahojen ja toimijoiden kanssa
 - Taika-Petterin ja Jakke Jääkarhun lastipyöräkiertue -kuvaukset
 - 12 valistusvideota kestävästä liikkumisesta
 - Taika-Petterin ja Jakke Jääkarhun lastipyöräkiertue päiväkodeissa
 - Yhteensä 12 esitystä kiertueviikolla Laukaassa (kaikki päiväkodit)
 - Kiertue vieraili itsenäisesti myös muualla Keski-Suomessa
- Päiväkotivierailut yhteistyössä JYPSin kanssa
 - riksa-ajelua ja ajotaitorata
 - Vierailtiin yhteensä 8 päiväkodissa Jyväskylässä

Jakke Jääkarhun valistusvideot, kuvia kuvauksista

Lastipyörälainaamo 2.0

- Lastipyörälainaamon valikoiman hyödyntäminen laajemmassa pyöräilyn markkinoinnissa
 - Amazing Keski-Suomi -tapahtumaan osallistuminen
 - Lastipyöräilyn teemavideot, esim. Pyörällä kauppaan, @lastipyorailen Instagram
- Lainaamon teemojen levittäminen maakuntaan uusien yhteistyötahojen ja kokeilujen kautta
 - Lainaamon sähköpyörä kokeiltavana kuntien työntekijöillä Saarijärvellä, Viitasaarella, Jämsässä, Keuruulla ja Äänekoskella syys-lokakuun ajan sekä Jyväskylän kaupungin kokeiluissa syksyn 2018
 - Amazing Keski-Suomi -tapahtumaan osallistuminen

Lastipyörälainaamo 2.0

- Lainaamon pyörä- ja muun lainausvalikoiman monipuolistaminen lainaajien toiveiden mukaisesti
 - Lainaamoon hankittiin kaksi uutta sähköpyörää mahdollistamaan pidempiaikaisia kokeiluja: Crecent Elina ja Ortler Montana
- Kesäteatterikiertue
 - “Kestävästi kesäteatteriin”
 - viisi blogitekstiä
- Lastipyörien käyttö- ja huoltokoulutukset
 - koulutusta avainhenkilöstölle, tapahtumakoulutusta ja ohjeistusten luomista
- Toiminnan laajentamiskokeilut yhteistyössä kaupunkikehittämisen kanssa: valmisteltu laajempaa yhteistyötä vuodelle 2019

Tuokiokuvia lainaamon vuodesta 2018

Sähköpyöräillen! -kampanja

- Luento Arjen liikkuminen tulevaisuudessa Äänekosken kansalaisopistossa
- Sähköpyöräklinikat kesällä Jämsässä, Korpilahdella, Saarijärvellä, Äänekoskella ja Jyväskylässä
 - Non-stop neuvontaa kesäkahviloissa, puistoissa, toreilla
 - Tietoa sähköpyörästä ja -pyöräilystä, koeajomahdollisuus
- Sähköpyörien koeajo- ja esittelytilaisuuksia
 - Erilaisiin tapahtumiin osallistuminen
 - Koeajomahdollisuus 25 eri tilaisuudessa vuoden aikana
 - Pyöriä käytetty lisäksi kokeilupyörinä Jyväskylän kaupungin työpaikkakokeiluissa sekä Jyväskylän kaupungin Fiksun liikkumisen lähettiläiden kokeilupyörinä
- Astmaterveyttä arkiliikumisella -yhteistyö Keski-Suomen allergia- ja astmayhdistyksen kanssa

Yhteistyö Keski-Suomen Allergia- ja astmayhdistyksen kanssa

- Hyvän hengen viikko (vko 44)
 - Somekampanja astmaterveydestä
- Arkiliikkuminen ja astmaterveys -infopisteet Keuruun ja Saarijärven apteekeissa
 - Tuloksena yhteistyön aloittaminen Keuruun Apteekin kanssa sähköpyöräkokeilun merkeissä 2019

Yleistä

- Hankkeessa osallistuttiin lasti- tai sähköpyörien kanssa tai muulla teemamateriaalilla yhteensä 79 eri tapahtumaan.
- Lastipyörälainaamon kokonaiskäyttöaste pysynyt vakaana, 76 % (2015: 72%, 2016: 74%, 2017: 78%).
- Liikkujan viikko mukana osateemana Jyväskylän Valon kaupunki -tapahtuman osatapahtumassa Tourujoen Yössä (kävijämäärä n. 10 000 hlö)
- Yhteistä suunnittelua tiivistetty seudulla: vuoden 2019 suunnitelluissa toimenpiteissä painotetaan toisten hanketoimijoiden työn avustamista ja tukemista

Viestintä

- Hankkeen tiedotuskanavia olivat pääasiassa sosiaalisen median kanavista Facebook ja Instagram. Uutena kokeiltiin Jodelia kommenttikanavana
- Uusi @lastipyoraillen Instagram-tili, jonne kuvia postittaneet myös muut laatikkopyörilijät
- Lainaamon toiminnasta raportoitiin blogiin <http://lastipyoralainaamo.blogspot.fi/>
- Lisäksi käytettiin perinteisiä tiedotteita, joiden pohjalta vierailtiin radiossa ja julkaistiin lehtijuttuja.
- Sisäisessä viestinnässä käytettiin Googlen palveluita, sähköpostia sekä liikkumisen ohjauksen toimintaryhmän kokouksia.

Liikkumisen riemua sähköpyörällä!

Sähköpyörä on oivallinen kulkuneuvo etenkin silloin, kun meno tavallisella polkupyörällä tuntuu liian raskaalta. Jos esimerkiksi työmätka on liian pitkä tai märkin peruspyörällä taittavaksi, voisi sähköpyörä olla hyvä vaihtoehto. Sähköpyörää poljetaan itse, mutta sähköavustus tekee matkasta mukavaa ja joutuaa. Sähköavustus voi siten madaltaa kynnystä valita menopeliksi polkupyörä auton sijaan.

Sähköpyörän avulla voi helposti löytää mahdollisesti kadoksissa olleen liikkumisen ilon uudelleen. Pyöräilyyn voi saada ihan uuden otteen, kun ei tarvitse hiki päässä ja reidet maitohapoilla polkea mäkistä ylös, vinkkaa JAPA rynn toiminnan johtaja Anna Sarkkinen. Sähköpyöräily käy kuitenkin liikunnasta, sillä avustuksen määrä voi säätää asteittain tai sen voi myös kytkeä kokonaan pois päältä. Lisäksi sähköpyörällä poljetut matkat ovat usein pidempiä kuin tavallisella pyörällä kuljetut. Keväällä YLE julkaisi tutkimuksen, jonka mukaan sähköpyöräily täyttää terveysliikunnan suositukset ja riittää näin terveysvaikutusten syntymiseen.

Sähköpyörällä ylämäet ovat loivia.

LASTIPYÖRÄLAINAAMO TARJOAA PYÖRIÄ MAKSUTTA KOKEILTAVAKSI!

Jyväskylässä sähköpyörän hankintaa voi helpottaa tutustumalla JAPA rynn pyörittämän Lastipyörälainaamon valikoimaan. Tarjolla on muun muassa sähköavusteista polkupyörää ja lastikkopyörää, joita kuka tahansa voi lainata maksutta 1-3 vuorokauden ajaksi. Lastipyörälainaamon tavoitteena on tuoda sähköavusteiset pyörät kaikkien asukkaiden saataville, ja tarjota mahdollisuus kokeilla pyörää omassa arjessa.

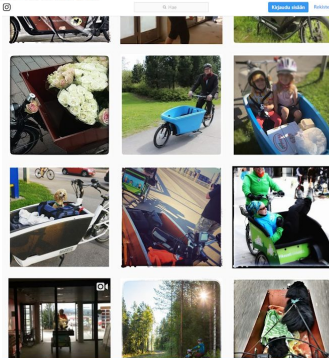
Lastipyörälainaamo on hyvin suosittu palvelu ja erilaisia pyöriä lainataan ahkerasti. Viensä lainaajat ihastuvat sähköpyöriin huomattuaan, kuinka vaivatonta niillä ajaminen on. Moni lainaaja onkin hankkinut oman sähköpyörän kokeilun jälkeen, Sarkkinen kertoo.

Vuonna 2015 perustettu Lastipyörälainaamo on osa Jyväskylän kestävä kehitys JAPA rynn hanketta, joka saa rahoituksensa Liikenneviraston liikkumisen ohjauksen valtionavustuksista. Lisätietoja lainaamosta: www.japary.fi/lainaamo

Kuvat: JAPA rynn arkisto
Teksti: koordinaattori Paula Wilkman,
Jyväskylän kestävä kehitys JAPA ry.

Sähköavusteisen polkupyörän suurin teho saa olla enintään 250W. Avustus toimii vain poljettaessa ja se kytkeytyy pois päältä, kun nopeus saavuttaa 25 km/h. Täyteen ladattua pyörän akku kestää yhtäjaksoisesti ajatavasta, maastosta ja sähköavustuksen käytöstä riippuen 50-100 kilometriä. Hyvän sähköpyörän hinta uutena on noin 1500 eurosta ylöspäin.

6 JYVÄSKYLÄN SYDÄNHISTYS • SYDÄNHISTYS 2018

CARGO BIKE BORROWING SHOP

JAPAr (Finland)

Would you like Leo, Lyyli, Leevi, Ludvig, or Linkki? Each of these bikes has its own personality and purpose: some have baskets with seatbelts for children, some are ideal for carrying shopping, and one even folds out into a stall for events.

Thanks to JAPAr, a non-profit sponsored by Jyväskylä's public transport authority, they can be rented free of charge for up to three days.

These bikes are electrically assisted, meaning you won't have to struggle and sweat to traverse Jyväskylä's hilly terrain. With just a photo ID and a this hassle-free transport service works for people with cars who don't want the ordeal of driving around, or for people who would normally go on foot but have too much to carry.

In this way, JAPAr aims to make cargo bikes available and familiar to everyone. How about taking the kids to daycare or going to the grocery store with a box bike instead of a phone call away.

On top of this, they offer a service to connect you to local farmers and suppliers so your green transport can also fuel the local economy.

MOBILITYACTION
registered at www.mobility-eu.eu

Hankeorganisaatio

- Jyväskylän kestävä kehitys JAPA ry
- Hankkeessa työskentelivät
 - toiminnanjohtaja Anna Sarkkinen
 - koordinaattori Paula Wilkman
 - projektityöntekijät Juha Vuorikko, Tiina Luukkonen, Tiina Kiiski ja Lily Laine
- Suunnittelussa ja järjestelyissä olivat mukana lisäksi yhdistyksen harjoittelijat vuoden aikana, yhdistyksen hallituksen vapaaehtoiset sekä toimintaympäristön yhteistyökumppanit

Talous

- Hankkeen hyväksytty budjetti oli 73 333 €, josta valtionavustuksen osuus 55 000 €
- toteutuneet menot 1.7.–31.12. olivat 48 341,91 € ja 1.1.–31.12. 72 106,89 €
- Suurimmat menoerät olivat palkat ja palkkiot, 46 113,21 € (sisältäen Nuorten Keski-Suomi ry:n henkilöstökulut) sekä ostopalvelut 10 614,68 €.
- Yhteistyökumppanit kattoivat osan hankkeen tapahtumien kustannuksista, mm. kansalaisopistot huolehtivat koulutusten tilakustannuksista, kunnat osasta kokeilupyörien siirtämisestä aiheutuvista kustannuksista ja osa Keski-Suomi kiertueen markkinapaikoista saatiin ilmaiseksi. Taika-Petteri laskutti yhteistyöhön käyttämästään työajasta vain osan ja suoritti mm. Laukaan varhaiskasvatuskiertueen (12 esitystä) ilman hankkeen maksamaa korvausta.

Jatkotoimenpiteet

Vuodelle 2019 haettu rahoitusta teemojen jatkamiseksi sekä uusien ja vanhojen toimintojen kehittämiseksi. Ideoita on ammennettu oman ja muiden hanketoimijoiden keräämästä asukaspalautteesta ja hankkeen aikana syntyneistä kontakteista.

Hanketoimijalla on keskeinen osuus muiden alueen viisaan liikkumisen toimintojen tukijana. Tulevaisuudessa on seudulla panostettava, aikaisemmasta työstä huolimatta, yhä enemmän toimijoiden väliseen yhteistyöhön ja yhteissuunnitteluun huolimatta erillisestä hanketoiminnasta tai kehittämisestä. Erilaiset toimijat tuovat tehtäväkenttään mukanaan omat yhteistyöverkostonsa ja kokemuksensa teeman parissa työskentelystä luoden Keski-Suomen alueelle ainutlaatuisen toimijaverkoston julkisten toimijoiden, yritysten, oppilaitosten, järjestötoimijoiden ja asukkaiden yhteistyönä.

Alueen eri toimijoilla on hyvä draivi edistää yhteistyössä kestäväää liikkumista niin paikallisesti, maakunnallisesti kuin valtakunnallisestikin. Näille teemoille on asukkaiden keskuudessa selkeästi enemmän kysyntää kuin aiemmin.

